

D. FRANCISCI
SALGADO
DE SOMOZA,
IN REGALI CANCELLARIA
VALLISOLETANA SENATORIS;
LABYRINTHVS
CREDITORVM
CONCURRENTIVM AD LIBERATIONE
per debitorem communem, inter illos causatam.
PARS QUARTA, ET VLTIMA.

*Opus posthumum ex ipso Authoris intricatissimo Authographo, non sine
ingenii labore, & multâ industria erution, lucique vindicatum.*

Huic accessit Tractatus DE LIBERTATE BENEFICIORUM &c
Capelliarum recuperanda, ab eodem Authori alias concinnatus.

LUGDUNI,

Sumptibus LAVRENTII ANISSON.

M. DC. LXXII.

ETIAM PRIVILEGIO EXCLUSIVO

EXCELLENTISS. PRINCIPI
ET ILLVSTRISSIMO DOMINO,
D. GARCIAE DE HARO
ET SOTOMAYOR,
COMITI DE CASTRILLO, VICE-REGI
quondam Regni Neapolitani, nunc Castellæ Praesidi,
& à Consilio Status,

H O C O P V S C V L V M

Dicat & consecrat P. Lector M. Fr. ALVARVS SALGADO,
Rector Collegij S. P. N. August. Agrippinensis.

Auspiciis res capta bonis male cedere nescit. Alciatus.

PRÆCLARI ingeny, Praclarissimi, & Illustrissimi Do-
mini D. Francisci Salgado de Somoz a patrui mei incliti, &
natura vinculo alligati Fratris charissimi Patris mei Domini
D. Garcia Salgado Aduocati Regy nuncupati defuncti, &
functi officio Auditoris Generalis totius Regni Gallicie in re-
gia patria nostra Ciuitate Corunna, veluti columnam regio vi pote (de nu-
be lumen) moderamini aptam, utilitati publica patrocinium, & Ecclesia-
stice libertati (si fas sit dicere) refrigerium non tam posthumum, quam
posthumatum opus tibi Domine non dicam commendamus, donamus dico
(Illustrissime & Excellentissime Princeps) non posthumum opus dixi, sed
opus posthumatum, namque viuis author expressum, & impressum reli-
quit, sine licentia pro tunc obtenta regia pro voluminis manuali, & contro-
versiali fine, litisque pendente tractatione; crevit illico tunc populare erga
authorem studium, decorata tum affectio, tum virtualis ambitio inter do-
ctas tam Prelatorum illustrium, quam decoratorum Magistratum
claves tanti Doctoris Magistri majestuosam doctrinam appetendi, & re-
petendi, ut pro regali nru adipiscendo ad uniuersalem cursum, & con-
cursum, regium nostrum authorem, Doctorem, & Magistrum conci-
tarint.

LABYRINTHVS
CREDITORVM
CONCVRRENTIVM
AD LITEM.
PER DEBITOREM
Communem inter illos causatam.

P A R S . Q V A R T A .

C A P V T . I .

Creditores concursus an egeant
cessione ad agendum , exci-
piendum , & defendendum
iura & bona debitoris com-
munis.

Et de discrimine inter cessionem
bonorum , & cessionem
iuris & actionis.

§. 1. An creditores donatoris
ius habeant ad deducen-
dam portionem ex donatio-
ne ipsi competentem ne
egeat ? & an ea exceptio-
ne debitori corum compe-
tentia uti possint contra
donarium.

§. 2. An creditores possint in-
tentare laesioem enormem ,
Salgado Labyrinth.Creditor.Tom. IIII.

vel enormissimam contra
emptores bonorum debi-
toris ? Et quid in pignore
vendito à priore credito-
re vili pretio , utrum po-
sterior laesionem intentare
possit.

S V M M A R I V M .

- 1 Cessio bonorum , & Cessio iuris , vel
actionis , different : & de una ad
aliam non sit illatio .
- 2 Cessio iuris transfert in cessiona-
riis iuris competens cedenti : ubi
de significacione verbi , ce-
dere .
- 3 Cessio bonorum non est translativa &
abdicativa iuris ; sed consignativa ,
& destinativa : agitur de utrinque
differentia ibidem .
- 4 Pendente concurso , debitor omnia iura
retinet , dominium & possessionem ,
& mouet actiones cum interuenta
creditorum .
- 5 Creditores ex cessione bonorum tra-

A. G. 111

INDEX

Fidelissimus & copiosissimus Materiarum
omnium quæ in hac Quarta Parte
Labyrinthe Creditorum
deciduntur.

*Primus numerus Caput, secundus sedem materie,
tertius paginam indicant.*

A

Actio. Agere.

- **C**ITIONES mouet debitor pendentē concursu cōm interuentu creditorū, cap. i. n. 4. pag. 3
A**ctiones** mouere seu experiri nemo potest ex iure alterius, iuxta Cancenū, cap. i. n. 7. pag. 4
L**imitatur** 1. si quis agat iure proprio à iure Terrij dependentie, ibid. & num. 38. pag. 10
L**imitatur** 2. si creditor deducat ius suum, exēpiendo, cap. i. n. 8. pag. 5
E**xemplificatur** in variis exceptiōnibus, num. 9. 10. & 11. ibid.
Sed vid. d. num. 38. & 23.
A**gendi** ius an transeat in creditores ex persona debitoris, pendentē concursu, cap. i. num. 15. & plurib. seqq. pag. 6
R**atio** traditur ob quam creditores possunt mouere A**ctiones**, & opponere exceptiones tangentes debitorem decoctum & eius bona, cap. i. n. 23. & 24. pag. 7
A**ctio** intentari dicitur ab eo qui solvit, non exceptio, c. i. n. 29. pag. 8
A**ctionem** l*æ*siōnis contra emptorem rei debitoris mouere possunt creditores, cap. i. n. 32. pag. 9
I**dem** procedit in re data in solutum, num. 33. ibid.
A**gere** possunt creditores ex pacto retronconditionis apposito in favorem debitoris decocti, c. i. n. 34. ibid.

Quod intelligitur in subsidium, num. 35. ibid.

A**ctiones** personales moueri possunt à creditoribus contra debitores debitoris sui, pendentē concursu, c. i. num. 36. ibid.

A**gendo**, vel exēpiendo, creditores comparere possunt ex persona debitoris in iudicio, absque cessione, ad conservanda bona & iura debitoris decocti, cap. i. num. 38. 39. & 40. pag. 10

A**ctionis** cesso differt à cessione bonorum, & de una ad aliam non fit illatio, cap. i. num. 1. pag. 3

Vid. *Cesso*.

A**ctio** intentari potest ab uno ex persona alterius, & interdum quis consequitur ex persona alterius quod ex sua consequi non potest, cap. i. num. 40. pag. 10

A**ctionibus** debitori competentibus uti possunt creditores illius absque cessione, cap. i. §. 2. num. 1. pag. 5

Vid. *Creditor*.

Actus.

A**ctus** est nullus ab uno gestus, quando ad illum exercendam datur pluribus mandatum simpliciter, cap. 3. num. 16. pag. 45

A**ctus** gestus, non servata forma si multanei concursus ad gerendum data, irritus est, c. 3. n. 30. pag. 47
Vid. *Statutum*.

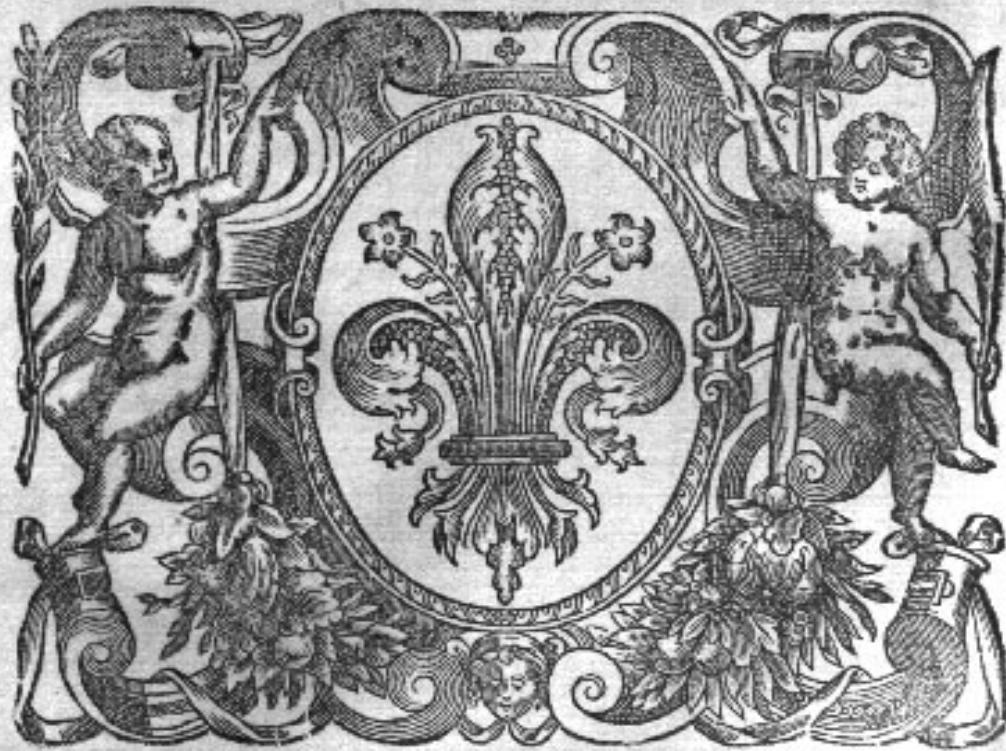
Vid. *Notarius*.

A**ctus** nulliter celebratur si non fuerit servata forma à statuto præscripta, cap. 3. num. 36. pag. 48

D. FRANCISCI
SALGADO
DE SOMOZA,
IN REGALI CANCELLARIA
VALLISOLETANA SENATORIS,
TRACTATVS
DE LIBERTATE
BENEFICIORVM,
ET CAPELLANIARVM
RECVPERANDA;
ET QVASI POSSESSIONE PRÆSENTANDI
subuertenda.

Opus non minus Prælatis Ecclesiasticis, quam utriusque fori Iudicibus perutile.

Cum Iudicibus Articularum & Cerum notatu digniorum.

L V G D V N I ,
Sumptibus L A V R E N T I I A N I S S O N .

M. D C. L X X I I .
C V M P R I V I L E G I O R E G I S .

INDEX

Articulorum huius Tractatus.

ART. I.

ON SVETVDO legitime adquisita in Tribunali Ecclesiastico exequendi sententias in prouisionibus Capellaniarum non obstante appellatione; laudabilis est, & iusta.

Et probata per actus positivos vim legis haberet.

Et ubique seruanda, tam in Tribunalibus superioribus, quam in Cancellariis, super causis ad eas delatis per viam violentiae. pag. 1.

I. Responsio ad objectiones ex altero inaniter oppositas huic consuetudini.

Ad consuetudinis creationem non requiruntur actus positivi iudiciales in contradicitorio iudicio, ex quibus formetur; sed extra-iudiciales sufficiunt.

Decreta Regia violentiae super executione sententiarum in prouisione Capellaniarum, non sunt capacia ad detrahendum, nec interrumpendum consuetudinem perfecte formatam.

Decreta violentiae emanata super repositione executionum sententiarum, que alias de iure nullae sunt, non opponuntur consuetudini exequendi validas, appellatione non obstante.

Consuetudo exequendi sententias appellatione pendente, restringitur ad sententias validas: non tamen extenditur ad nullas. Ex quo decreta violentiae emanata ex hoc defectu, conformia sunt consuetudinis dispositioni. p. 4. & seq.

III. Consuetudo exequendi sententias super Capellaniis latis, quantumcumque constans sit, non operatur in latis, contempto iure patronatus, seu quasi posses-

sione praesentandi, legitime quaesita.

Super Capellaniis ab origine fundatis absque iure patronatus, nec quasi possesso praesentandi, nec prescriptio cadere potest. p. 16.

IV. Quasi possesso praesentandi ad beneficium dumtaxat attenditur inter ipsos compatronos, inter quos solum actum fuit de pertinentia iuris praesentandi; sed nunquam attenditur immo potius contemnitur ipsa quasi possesso contra Ordinarium deducentem in iudicio libertatem beneficii, & impugnantem existentiam iuris patronatus.

Tuncque iuste denegatur institutio praesentatio per existentem in tali quasi possessione. p. 23.

V. Quasi possesso iuris praesentandi ad beneficium nunquam transit in successorem, siue filium, siue heredem, nisi iste postmodum illam actualiter apprehendat per presentationem admissam. p. 17.

VI. Quasi possesso praesentandi ad beneficium adquisita cum mala fide, & multo minus cum vera mala fide, ad nihil suffragatur, etiam immemorialis. p. 29.

VII. Ordinarius repeteus in ultimo statu conferendi Capellanjam prefertur quibuslibet, etiam habentibus quasi possessionem quasitam in antecedentibus vacacionibus, ex quo iuste denegatur institutio per eundem praesentato.

Verba inepta sententiae, que non conueniunt, nec iustificantur ex actis processus; deleniunt ab ea. p. 31.

VIII. Instrumenta in iudicio presentata; si de falso redarguantur, & non comprobentur; quasi possessionem praesentandi non probant.

TRACTATVS
DE LIBERTATE
BENEFICIORVM,
ET CAPELLANIARVM
RECUPERANDA.
ET DE QVASI POSSESSIONE
presentandi subuertenda.

ARTICVLVS I.

Consuetudo legitimè adquisita In Tribunali Ecclesiastico exequendi sententias in prouisione Capellaniarum, non obstante appellatio[n]e; laudabilis est, & iusta; & probata per actus positiuos continuatos viam legis habet; & ubique servanda, tam in Tribunalibus superioribus, quam in Consilio Regio, & Cancelariis, super causis ad eas delatis per viam violentiæ.

S V M M A R I V M.

- 1 *Vtilitas huius Tractatus commendatur profuturi tam in iudiciis Ecclesiasticis, quam in Cancelleriis.*
- 2 *Est exclusus quasi possessionum iuris presentandi, dum agitur de libertate Beneficij.*
- 3 *Subtiliter hauritur ex visceribus materiae iuris patronatus.*
- 4 *Hoc tractato cessabit contagium presentationum adius patronatus usurpatum.*
- 5 *Brevis proponitur species litis, ex qua Salgad. de Libet. Benef. Tom. III L.*

- 6 *hauritur iste Tractatus, & n. 6.*
- 7 *Appellatis à sententia lata super prouisione beneficij simplicis, est legitima quoad utramque effectum.*
- 8 *Limitatur, nisi consuetudo Tribunalis Ecclesiastici eius executionem admetat, appellatio[n]e non obstante.*
- 9 *Consuetudini huic assit presumpcio iuris.*
- 10 *De consuetudine exequendi sententias si constet Tribunalis Regio, vim non fieri, declaratur.*
- 11 *Consuetudo potest introducere, ut sententia in casu non privilegiato possit mandari executioni, appellatio[n]e non obstante.*
- 12 *Consuetudo exequendi sententiam eius Tribunalis, ad quod fertur, est attendenda.*
- 13 *Appellatio est de ordinatoris indicij, & attendenda consuetudo inferioris, à quo interponitur.*
- 14 *De consuetudine ad statutum valet argumentum, cum ad paria procedant.*
- 15 *Et quantum ad effectum non differt à consuetudine.*
- 16 *Consuetudo fortior est statuto.*
- 17 *Constitutione Synodali potest tolli appellatio suspensa in beneficiis simplicibus.*
- 18 *Consuetudo Tribunalis Abbatialis exequendi sententias latas super Capellaniis, constans est, & exuberanter probata.*
- 19 *Et pluribus causis delatis per viam violentie declaratum fuit, vim non*